

Vážené kolegyně a kolegovia,

pred 25 rokmi v júni 1991 vyšlo prvé riadne číslo prvého ročníka Informačného zpravodaja Slovenskej chirurgickej spoločnosti, predchodcu dnešnej Slovenskej chirurgie. Dovolím si uviesť príhovor prvého predsedu SCHS, zvoleného po novembri 1989, prof. MUDr. Stanislava Čárskeho:

Vážené kolegyně a kolegovia,

žijeme v dobe, keď každý z nás má predstavu slobody do budúcnosti. Slobody, tak ako je definované vo vyhlásení nezávislosti a neskôr zakotvené v Americkej ústave pred 200 rokov: „Každý človek má isté neodcudziteľné práva, ktoré sú považované za samozrejmé, sú to život, sloboda a budovanie šťastia.“

Sloboda však neznamená anarchizmus, neznamená ani budovanie individuálneho šťastia na úkor ostatných. Ak v ekológii niekto myslí len na úspechy jednotlivca, alebo výhody malej skupiny ľudí, zanecháva za sebou ekologickú katastrofu. Každá činnosť človeka má svoju spätnú väzbu, či na okolitý svet, alebo okolitých ľudí. Znamená to, že každý kto ide dopredu, musí sa obzrieť okolo seba, ale hlavne za seba, aby videl výsledky svojho snaženia a hlavne, aby videl efekt svojej činnosti na okolie.

Chirurgovia sú ľuďmi činu, nenávidia však úradovanie. Preto aj málokto oddelenie sleduje dlhodobo svojich pacientov a spätne vyhodnocuje svoju prácu.

Pritom by sa to malo robiť nielen u onkologických pacientov, ale aj u tzv. jednoduchých hernií, alebo chronických apendixov. Možno by nám potom vyšlo, že pri operáciách hernií robíme nejakú chybu, alebo že chronické apendicitídy indikujeme na operáciu príliš často a neuvážene.

Všetci čakáme, že sa v budúcnosti budeme mať lepšie. Veľké nádeje vkladáme do poisťovacieho systému a ekonomizácie zdravotníctva. Poisťovňa však bude predstavovať aj toho niekedy aj nekritického strážcu pravidiel, kontrolóra výsledkov a rozdeľovania financií. A tie sa budú asi rozdeľovať podľa toho, kto koľko robí, ako robí a aké má výsledky. K ekonomizácii zdravotníctva nutne musí patriť aj postih za zbytočne ordinované lieky, neuvážene indikované operácie a zlé operačné výsledky. Aj keď si to dnes neradi priznávame, aj medzi nami lekármi bude musieť byť konkurencia, aj medzi lekármi budú musieť byť nezamestnaní.

Nevidím všetko tak čierne, ako by sa mohlo niekomu zdať. Chcem len zdôrazniť, že budeme musieť lepšie pracovať, pravdepodobne aj viac pracovať. Budeme mať väčšiu slobodu, ale aj väčšiu zodpovednosť.

Prajem Vám všetkým do budúcnosti čo najviac pacientov, veľa elánu do práce a čo najmenej neúspechov.

Tento príhovor písal v období, keď zmeny v našej spoločnosti len začínali, keď sme ešte netušili, že príde éra internetu, keď ešte len začínala explózia technologických inovácií v chirurgii. A netušili sme tiež, ako sa zmení fungovanie zdravotníctva. Je obdivuhodné, že dokázal pred vyše štvrtstoročím vystihnúť a poukázat na problémy, ktoré nás trápia dodnes. Nemohol však vtedy tušiť, čo nám dnes je zrejmé, že ich riešenie nemôžeme očakávať ani od politikov alebo manažérov zdravotníctva, ani od zdravotných poisťovní. Skvalitnenie vzdelávania, centralizáciu niektorých výkonov, koordináciu spolupráce špecialistov i objektívne hodnotenie kvality chirurgickej činnosti musíme vziať do vlastných rúk my – chirurgovia.

Juraj Pechan